

Asesiad Effaith

Cyd-bwyllgor Corfforedig y Canolbarth - Cynllun Corfforaethol

DRAFT

15/12/2023

Cyfeirnod: 5852-5749-3140-0861

Proses o asesu sut y gallai ein cynigion a'n penderfyniadau effeithio ar wahanol fathau o bobl a chymunedau a datblygu cynigion yn unol â deddfwriaeth berthnasol yw Asesiadau Effaith.

Mae hwn yn ofyniad cyfreithiol, ac mae'n sicrhau bod y Cyngor yn ystyried deddfwriaeth allweddol, gan gynnwys Cydraddoldebau, y Gymraeg, Cenedlaethau'r Dyfodol, Dyletswydd Economaidd-gymdeithasol a Risg wrth ddatblygu cynigion.

1. Gwybodaeth am y Cynnig

Enw'r awdur	Paul Griffiths
Pennaeth y gwasanaeth	,
Deiliad portffolio	
Teitl y cynnig	Cyd-bwyllgor Corfforedig y Canolbarth – Cynllun Corfforaethol

Disgrifiad o'r cynnig	<p>Mae'r Asesiad Effaith Integredig hwn ar ran Cyngor Sir Powys, Cyngor Sir Ceredigion a Pharc Cenedlaethol Bannau Brycheiniog ac yn ymwneud â llunio Cynllun Corfforaethol ar gyfer Cyd-bwyllgor Corfforedig y Canolbarth. Bydd yr Asesiad Effaith yn sicrhau bod y cynllun yn cydymffurfio â'r gwahanol ofynion deddfwriaethol a restrir yn y canllawiau.</p> <p>Mae Llywodraeth Cymru wedi deddfu ar gyfer creu Cyd-bwyllgorau Corfforedig ledled Cymru. Mae Cyd-bwyllgor Corfforedig y Canolbarth yn cynnwys Cyngorau Sir Powys a Cheredigion a Pharc Cenedlaethol Bannau Brycheiniog (PCBB). O ran PCBB, bydd cyfranogiad wedi'i gyfyngu i faterion yn ymwneud â Chynllunio Strategol.</p> <p>Prin yw'r canllawiau ynghylch yr hyn y mae'n rhaid i'r Cynllun Corfforaethol ar gyfer Cyd-bwyllgor Corfforedig ei gynnwys, ond gwnaed y dybiaeth y bydd yn dilyn yr egwyddorion generig cymedrig a sefydlwyd ar gyfer llunio Cynlluniau Corfforaethol sector cyhoeddus.</p> <p>Gwnaed pob ymdrech i ddilyn y canllawiau sydd ar gael ar gyfer cwblhau'r Asesiad Effaith hwn, ond gan fod y Cyd-bwyllgor Corfforedig dal yn ei febyd nid yw'r manylion sydd eu hangen i hysbysu llawer o'r cwestiynau a godir wedi'u cynhyrchu eto. Cydnabyddir felly y bydd angen diweddarau'r Asesiad Effaith hwn yn rheolaidd wrth i fwy o fanylion o ran cynllunio a gweithgarwch ddod ar gael.</p> <p>Ceir disgwyliad gan Lywodraeth Cymru i Gyd-bwyllgorau Corfforedig sicrhau bod unrhyw gynlluniau yn cydymffurfio â deddfwriaeth, yn enwedig fel y mae'n ymwneud â chydaddoldebau. Mae pob aelod o'r Cyd-bwyllgor Corfforedig eisoes wedi gwneud ymrwymiad yn ei Gynllun Corfforedig ei hun.</p>
-----------------------	---

2. Arbedion a gofynion Ymgynghori

Proffil yr arbedion a ddarperir

Gofynion ymgynghori

A oes angen ymgynghoriad?	Oes
Dyddiad terfyn ymgynghori â'r undebau	31/08/2023
Dyddiad terfyn ymgynghori â'r staff	31/08/2023
Dyddiad terfyn ymgynghori â'r cyhoedd	31/08/2023

Dull ymgynghori

Bydd y broses ymgynghori yn cael ei chynnal dros gyfnod o 6 wythnos. Bydd hyn yn cynnwys trigolion, busnesau, Llywodraeth Cymru, staff Cyngor, Aelodau Cyngor a chyrff cyhoeddus perthnasol eraill yn siroedd Powys a Cheredigion, a Pharc Cenedlaethol Bannau Brycheiniog yn ogystal ag Awdurdodau Lleol eraill ledled Cymru. Bydd yr ymgynghoriad yn cael ei gynnal ar-lein ond bydd ymwybyddiaeth o'r broses, gan gynnwys sut i wneud sylwadau yn ystod y broses ymgynghori, yn cael ei hybu yn eang.

3. Effaith ar feysydd gwasanaeth eraill, ardaloedd daearyddol a diogelu data

3a. Effaith ar feysydd gwasanaeth eraill

- Comisiynu a Phartneriaethau (Gwasanaethau Cymdeithasol)
- Addysg
- Gwasanaethau Cymunedol
- Cyfreithiol a Monitro
- Gwasanaethau Trawsnewid a Democrataidd
- Priffyrdd, Trafnidiaeth ac Ailgylchu
- Gwasanaethau Economi a Digidol
- Gwasanaethau Tai
- Cynllunio Eiddo a Diogelu'r Cyhoedd
- Datblygu'r Gweithlu a'r Sefydliad
- Cyllid (Adran 151)
- Gwasanaethau Trawsnewid a Democrataidd
- Ysgolion (Cynradd, Uwchradd ac Arbennig) arall

3b. Effaith ar leoliadau daearyddol

3c. Asesiad effaith diogelu data

A fydd y cynnig yn cynnwys prosesu manylion personol unigolion?	Na fydd
Ai Cyngor Sir Powys yw'r rheolydd data?	Nage
Rhagor o wybodaeth	Ni fydd Cynllun Corfforaethol y Cyd-bwyllgor Corfforedig yn defnyddio unrhyw ddata personol wrth ei gynhyrchu. Mae'n ddogfen lefel uchel y bwriedir iddi bennu cyfeiriad cyffredinol ar gyfer nifer o gyd-wasanaethau ar draws Rhanbarth y Canolbarth a thrwy wneud hynny ystyrir ei bod yn isel ei risg o ran unrhyw dor diogelwch data posibl. Bydd y cynllun yn cynnwys gwybodaeth ystadegol sydd eisoes yn gyhoeddus ac na ellir ei phriodoli i unrhyw sefydliad neu unigolyn penodol.

4. Effaith ar Weledigaeth 2025

4a. Yr economi

Effaith	<p>Mae Cynllun Corfforaethol y Cyd-bwyllgor Corfforedig yn nodi sut y bydd awdurdodau Powys, Ceredigion a Pharc Cenedlaethol Bannau Brycheiniog yn cydweithio i wella llesiant economaidd Rhanbarth y Canolbarth. Yn ogystal â'r economi, bydd y Cyd-bwyllgor Corfforedig hefyd yn cynnwys meysydd Trafnidiaeth a Chynllunio, y mae'r ddau yn effeithio ar iechyd economaidd y rhanbarth.</p> <p>Bydd gwaith y Cyd-bwyllgor Corfforedig yn strategol ei natur ac yn sefydlu cysylltiad rhwng polisïau Llywodraeth Cymru ac Awdurdodau Lleol. Bydd y Cyd-bwyllgor Corfforedig yn cyflwyno polisi rhanbarthol a gallai weithredu prosiectau traws-ranbarthol pan fo'n briodol gwneud hynny. Fel y nodwyd eisoes, bydd y gwaith hwn wedi'i gyfyngu i feysydd yr Economi, Trafnidiaeth a Chynllunio.</p>
Dyfarniad effaith	Da

Lliniaru	Bydd y cydweithio cynyddol rhwng Powys, Ceredigion a Bannau Brycheiniog yn sicrhau y bydd y gwasanaethau hynny sy'n dibynnu ar gynllunio rhanbarthol yn elwa o drefniadau partneriaeth cynyddol a mwy ffurfiol. Bydd y gwasanaethau hynny a ddarperir orau o fewn daearyddiaeth bresennol pob ardal awdurdod lleol yng ngwasanaethau'r Economi, Trafnidiaeth a Chynllunio yn parhau i gael eu darparu yn lleol. Dim ond y gwasanaethau hynny a fydd yn elwa o weithio rhanbarthol fydd yn ddarostyngedig i'r cynllun hwn. Bydd penderfyniadau yn ymwneud â'r cynllun yn cael eu gwneud gan Arweinwyr y ddau Gyngor priodol ynghyd â Chadeirydd Parc Cenedlaethol Bannau Brycheiniog, a bydd yr olaf o'r rhain wedi'i gyfyngu i Ddatblygiad Cynllunio Strategol.
-----------------	---

Dyfarniad effaith wedi'i lliniaru	Da
--	----

4b. Iechyd a gofal

Effaith	<p>Ceir llawer o dystiolaeth bod gan welliannau yn yr economi y potensial i sicrhau canlyniadau iechyd buddiol i bobl. Nod Cynllun Corfforaethol y Cyd-bwyllgor Corfforedig yw cyflwyno blaenoriaethau strategol a fydd yn arwain at welliannau yn yr economi ranbarthol dros gyfnod estynedig.</p> <p>Bydd y Cynllun yn ymgorffori nifer o amcanion Llesiant, y mae gan bob un ohonynt y potensial i gael effaith gadarnhaol ar drigolion y Canolbarth Cymru. O ystyried natur strategol y Cynllun, mater i'r awdurdodau unigol fydd penderfynu i ba raddau y mae'r cynllun yn effeithio ar ei ôl troed daearyddol ei hun, er y gellid rhoi mentrau ar y cyd ar waith o dro i dro.</p>
----------------	---

Dyfarniad effaith	Da
--------------------------	----

<p>Lliniaru</p>	<p>Bydd cydweithio agosach, mwy ffurfiol rhwng Powys, Ceredigion a Pharc Cenedlaethol Bannau Brycheiniog yn sicrhau y bydd penderfyniadau rhanbarthol o ran yr Economi, Trafnidiaeth a Chynllunio yn briodol â gwell canlyniadau. Bydd gweithrediad cyson polisi ar gyfer ardaloedd mawr, pennaf wledig o Gymru hefyd yn rhoi mwy o eglurder a dealltwriaeth o bolisi i drigolion, yn enwedig mewn ardaloedd sy'n agos at ffiniau.</p> <p>Bydd lliniaru rhag unrhyw effaith polisi negyddol yn cael ei sicrhau trwy wneud penderfyniadau a gweithrediad lleol y gellir eu teilwra i angen ac amgylchiadau lleol.</p>
------------------------	--

<p>Dyfarniad effaith wedi'i lliniaru</p>	<p>Da</p>
---	-----------

4c. Dysgu a sgiliau

<p>Effaith</p>	<p>Yn rhan o'r cydweithio presennol rhwng Powys a Cheredigion, lluniwyd Bargen Twf Canolbarth Cymru a fydd yn arwain at fuddsoddiad sylweddol yn economi'r rhanbarth dros y 10-15 mlynedd nesaf. Mae'r amcan o gynyddu sgiliau a dysgu yn y gweithle yn rhan allweddol o'r Fargen Dwf a bydd yn helpu i gynyddu ffyniant y rhanbarth dros amser. Mae gan yr amcan o gynyddu ffyniant yn y rhanbarth, yn arwain at gyfraddau cyflog uwch, y potensial o helpu teuluoedd i symud allan o dlodi.</p> <p>Mae sefydlu Partneriaeth Sgiliau Rhanbarthol Canolbarth Cymru sy'n adlewyrchu daearyddiaeth y Cyd-bwyllgor Corfforedig ac sy'n cyd-fynd yn agos â'r gwaith sy'n gysylltiedig â Bargen Twf Canolbarth Cymru yn golygu bod yr agenda sgiliau gweithle yn ganolog i gynlluniau ar gyfer yr economi.</p>
-----------------------	---

<p>Dyfarniad effaith</p>	<p>Da</p>
---------------------------------	-----------

<p>Lliniaru</p>	<p>Bydd mwy o sgiliau a gwybodaeth yn yr amgylchedd gwaith yn arwain at swyddi sy'n talu'n well gan gynyddu ffyniant y rhanbarth.</p> <p>Hefyd, bydd sylfaen sgiliau fwy yn rhanbarth y canolbarth yn cynyddu llwyddiant busnesau lleol ac yn cynyddu dros amser lefel y buddsoddiad lleol yn yr ardal.</p>
------------------------	---

<p>Dyfarniad effaith wedi'i lliniaru</p>	<p>Da</p>
---	-----------

4d. Trigolion a chymunedau

<p>Effaith</p>	<p>Bydd twf economaidd y rhanbarth yn sicrhau bod cymunedau yn gynaliadwy ar gyfer y dyfodol hirdymor. Gan fod tueddiad i bobl iau adael y rhanbarth ar gyfer cyfleoedd gwaith gwell mewn mannau eraill, mae angen darparu swyddi hynod fedrus sy'n talu'n dda yn y rhanbarth i fynd i'r afael â'r tueddiad hwn. Yn sgil hynny, mae angen mynd i'r afael â'r anghydwysedd yn nemograffeg poblogaeth y canolbarth a thrwy gadw mwy o bobl ifanc yn yr ardal, a fydd yn cael effaith gadarnhaol wedyn ar gynaliadwyedd cymunedau lleol.</p>
-----------------------	---

<p>Dyfarniad effaith</p> <p>Lliniaru</p>	<p>Da</p> <p>Bydd cymunedau yn dod yn fwy cynaliadwy oherwydd cynnydd i gyfleoedd gwaith a fydd o gymorth penodol i gadw pobl iau yn y rhanbarth.</p>
--	---

<p>Dyfarniad effaith wedi'i lliniaru</p>	<p>Da</p>
---	-----------

4e. Tystiolaeth

Er bod gan y ddau Gyngor a PCBB hanes maith o gydweithio ar nifer o fentrau a meysydd gwasanaeth, yr ysgogiad allweddol ar gyfer ffurfioli'r berthynas yw deddfwriaeth a roddwyd ar waith gan Lywodraeth Cymru. Y realiti felly yw bod yn rhaid i awdurdodau lleol yn rhanbarth y canolbarth fodloni gofynion y deddfwriaeth o ran gweithio rhanbarthol. O'r herwydd, mae dyletswydd i gydymffurfio.

5. Effaith ar nodau llesiant gan gynnwys y Gymraeg a chydraddoldebau.

5a. Cymru lewyrchus

Effaith	Bydd darparu'r Fargen Twf dros y degawd nesaf a thu hwnt yn helpu i wella iechyd economaidd y rhanbarth trwy gynyddu nifer y swyddi, gwella cyflogau, a chynyddu buddsoddiad. Bydd y Cynllun Trafnidiaeth Rhanbarthol wedi'i adnewyddu yn helpu i nodi gwelliannau i'r ffordd y mae trafndiaeth yn cael ei chynllunio a'i darparu a fydd yn gwella mynediad at gyfleoedd hamdden a gwaith. Bydd y Cynllun Datblygu Strategol yn helpu i nodi cyfleoedd ar gyfer datblygu cynaliadwy ar sail ranbarthol a fydd yn cyfrannu at CDLlau ac yna'n cael effaith gadarnhaol ar ffyniant cymunedau lleol.
Dyfarniad effaith	Da
Lliniaru	Gan fod y rhanbarth wedi'i gyfansoddi o dri awdurdod yn unig, ceir rheolaeth a dylanwad sylweddol dros yr hyn y bydd y Cynllun Corfforaethol yn ei gynnwys. O'r herwydd, mae'n annhebygol y bydd unrhyw strategaeth neu bolisi a ddatblygir yn gwrthdaro â Gweledigaeth, Nodau ac Amcanion unigol y Cynghorau/ PCBB. Felly bydd y lefel o fewnbwn uniongyrchol i'r cynllun yn sicrhau aliniad â Chynllun Corfforedig pob awdurdod lleol ei hun. Disgwylir y bydd hyn yn lliniaru unrhyw debygolrwydd y bydd unrhyw wrthdaro â strategaeth neu/a pholisi presennol.
Dyfarniad effaith wedi'i lliniaru	Da

5b. Cymru gydnerth

Effaith	Defnyddiwyd egwyddorion y Nodau Cenedlaethol eisoes fel sail i ddatblygiad prosiectau o fewn Bargen Twf Canolbarth Cymru a byddant yn parhau i gael eu defnyddio i ysgogi dull cynaliadwy o ddatblygiad economaidd. Bydd Strategaeth Drafnidiaeth Ranbarthol wedi'i hadnewyddu yn cynnig cyfle i alinio polisi rhanbarthol â chyfeiriad cenedlaethol, gyda phwyslais penodol ar gynaliadwyedd. Bydd dyletswydd i ddilyn canllawiau a pholisi Llywodraeth Cymru mewn amrywiaeth eang o feysydd a fydd yn sicrhau bod unrhyw effeithiau negyddol posibl yn cael eu lleihau, eu lliniaru neu eu dileu.
----------------	---

Dyfarniad effaith	Da
--------------------------	----

Lliniaru	Gan fod y rhanbarth wedi'i gyfansoddi o dri awdurdod yn unig, ceir rheolaeth a dylanwad sylweddol dros yr hyn y bydd y Cynllun Corfforaethol yn ei gynnwys. O'r herwydd, mae'n annhebygol y bydd unrhyw strategaeth neu bolisi a ddatblygir yn gwrthdaro â Gweledigaeth, Nodau ac Amcanion unigol y Cynghorau/ PCBB. Felly bydd y lefel o fewnbwn uniongyrchol i'r cynllun yn sicrhau aliniad â chynllun corfforedig pob awdurdod lleol ei hun. Disgwylir y bydd hyn yn lliniaru unrhyw debygolrwydd y bydd unrhyw wrthdaro â strategaeth neu/a pholisi presennol.
-----------------	--

Dyfarniad effaith wedi'i lliniaru	Da
--	----

5c. Cymru iachach

Effaith	<p>Bydd gwella ffyniant poblogaeth y canolbarth yn helpu i wella buddion iechyd i gymunedau. Ceir tystiolaeth dda o'r gydberthynas rhwng ffyniant ac iechyd o waith ymchwil. Mae trafndiaeth hygyrch a chynaliadwy hefyd yn allweddol i alluogi pobl i gael mynediad at wasanaethau iechyd, a ffordd iach o fyw y gall datblygu lleol sicrhau bod cydraddoldebau iechyd yn ganolog i bolisi cynllunio.</p> <p>Nid oes unrhyw brosiectau yn ymwneud ag unrhyw un o'r ardaloedd sy'n ddarostyngedig i'r Cyd-bwyllgor Corfforedig wedi'u cymeradwyo eto ac felly prin yw'r manylion ychwanegol y gellir eu darparu ar hyn o bryd. Bydd yr Aseiad Effaith hwn yn cael ei adolygu yn rheolaidd i sicrhau bod yr aseiad yn parhau i fod yn gyfredol ac yn berthnasol wrth i waith ddatblygu.</p>
----------------	--

Dyfarniad effaith	Da
Lliniaru	<p>Gan fod y rhanbarth wedi'i gyfansoddi o dri awdurdod yn unig, ceir rheolaeth a dylanwad sylweddol dros yr hyn y bydd y Cynllun Corfforaethol yn ei gynnwys. O'r herwydd, mae'n annhebygol y bydd unrhyw strategaeth neu bolisi a ddatblygir yn gwrthdaro â Gweledigaeth, Nodau ac Amcanion unigol y Cynghorau/ PCBB. Felly bydd y lefel o fewnbwn uniongyrchol i'r cynllun yn sicrhau aliniad â chynllun corfforedig pob awdurdod lleol ei hun. Disgwylir y bydd hyn yn lliniaru unrhyw debygolrwydd y bydd unrhyw wrthdaro â strategaeth neu/a pholisi presennol.</p>
Dyfarniad effaith wedi'i lliniaru	Da

5d. Cymru o gymunedau cydlynus

Effaith	<p>Mae economi fywiog yn ganolog i gymuned iach. Mae amrywiaeth o gyfleoedd gwaith sy'n cynnig cyflogau da yn rhan o economi lwyddiannus ac mae amodau o'r fath yn helpu i gynnal a thyfu cymunedau lleol. Mae cysylltiadau trafnidiaeth a chysylltedd cryf hefyd yn nodwedd hanfodol o fywyd cymunedol yn enwedig mewn ardal wledig prin ei phoblogaeth. Yn ogystal â'r pethau hyn, mae fframwaith datblygiad cynllunio cryf lle gall cyfleoedd datblygu a ysgogir yn lleol ddatblygu hefyd yn allweddol o gymuned fywiog a chryf. Felly mae gan y gwaith y bydd y Cyd-bwyllgor Corfforedig yn ei oruchwylio y potensial i gael effaith gadarnhaol sylweddol ar gydlyniant cymunedol. Mae'n rhy gynnar i fod yn fwy penodol ynghylch beth gallai hyn fod yn y cyfnod ffurfiannol hwn o ddatblygiad y Cyd-bwyllgor Corfforedig.</p>
Dyfarniad effaith	Da
Lliniaru	<p>Gan fod y rhanbarth wedi'i gyfansoddi o dri awdurdod yn unig, ceir rheolaeth a dylanwad sylweddol dros yr hyn y bydd y Cynllun Corfforaethol yn ei gynnwys. O'r herwydd, mae'n annhebygol y bydd unrhyw strategaeth neu bolisi a ddatblygir yn gwrthdaro â Gweledigaeth, Nodau ac Amcanion unigol y Cynghorau/ PCBB. Felly bydd y lefel o fewnbwn uniongyrchol i'r cynllun yn sicrhau aliniad â chynllun corfforedig pob awdurdod lleol ei hun. Disgwylir y bydd hyn yn lliniaru unrhyw debygolrwydd y bydd unrhyw wrthdaro â strategaeth neu/a pholisi presennol.</p>
Dyfarniad effaith wedi'i lliniaru	Da

5e. Cymru sy'n gyfrifol yn fyd-eang

<p>Effaith</p>	<p>Mae'n ofynnol i'r Cyd-bwyllgor Corfforedig ystyried amrywiaeth eang o strategaethau a pholisïau Llywodraeth Cymru gan gynnwys Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol, Deddf yr Amgylchedd Cymru A Cymru'r Dyfodol - y Cynllun Cenedlaethol ymhlith eraill. Mae cyfle cyfartal, llesiant cymdeithasol, economaidd, amgylcheddol a diwylliannol a thegwch yn ganolog i'r cynlluniau hyn.</p> <p>Mae Cynllun Corfforaethol y Cyd-bwyllgor Corfforedig hefyd yn adlewyrchiad o werthoedd a chredoau y sefydliadau sy'n lletya fel y maent wedi'u cynnwys yn eu cynlluniau corfforedig penodol i'w sefydliadau eu hunain. Mae'r cynlluniau hyn yn adlewyrchu'n gryf y gwerthoedd sydd gan aelodau'r Cyd-bwyllgor Corfforedig eisoes. Mae'n rhy gynnar yn natblygiad y Cyd-bwyllgor Corfforedig i gyfeirio'n benodol at gamau a fydd yn cael effaith gadarnhaol ar yr amcan hwn, ond dylai fod yn eglur o'r cynllun bod y bwriad o wneud hynny wedi'i ddatgan yn eglur.</p>
<p>Dyfarniad effaith</p>	<p>Da</p>
<p>Lliniaru</p>	<p>Gan fod y rhanbarth wedi'i gyfansoddi o dri awdurdod yn unig, ceir rheolaeth a dylanwad sylweddol dros yr hyn y bydd y Cynllun Corfforaethol yn ei gynnwys. O'r herwydd, mae'n annhebygol y bydd unrhyw strategaeth neu bolisi a ddatblygir yn gwrthdaro â Gweledigaeth, Nodau ac Amcanion unigol y Cynghorau/ PCBB. Felly bydd y lefel o fewnbwn uniongyrchol i'r cynllun yn sicrhau aliniad â chynllun corfforedig pob awdurdod lleol ei hun. Disgwylir y bydd hyn yn lliniaru unrhyw debygolrwydd y bydd unrhyw wrthdaro â strategaeth neu/a pholisi presennol.</p>
<p>Dyfarniad effaith wedi'i lliniaru</p>	<p>Da</p>

5f. Cymru â diwylliant bywiog lle mae'r Gymraeg yn ffynnu

Defnyddio'r Gymraeg

Effaith	Bydd cynyddu cyfleoedd ar gyfer gweithgarwch economaidd, mynediad at waith a gwasanaethau ochr yn ochr ag amgylchedd ffisegol gwell a mwy deniadol yn helpu i gadw pobl yn y rhanbarth. Bydd hyn yn cyfrannu at gryfhau diwylliant lleol. Bydd twf y Gymraeg yn cael ei wella os bydd cymunedau yn aros yn hyfyw ac yn gynaliadwy, ac yn meddu ar gysylltedd cryf. Mae gwaith y Cyd-bwyllgor Corfforedig yn canolbwyntio ar wella'r economi a thrafnidiaeth o fewn fframwaith datblygu priodol. Bydd hyn yn arwain at wella economïau lleol a fydd yn helpu wedyn i gadw a thros amser cynyddu cyfleoedd i'r Gymraeg a diwylliant Cymru dyfu.
----------------	---

Dyfarniad effaith	Da
--------------------------	----

Lliniaru	Bydd cynyddu cyfleoedd ar gyfer gweithgarwch economaidd, mynediad at waith a gwasanaethau ochr yn ochr ag amgylchedd ffisegol gwell a mwy deniadol yn helpu i gadw pobl yn y rhanbarth. Mae'r Cyd-bwyllgor Corfforedig ar gam ffurfiannol o'i ddatblygiad ac nid yw prosiectau manwl wedi'u datblygu'n llawn eto. Bydd hyn yn digwydd dros amser ac yn adlewyrchu'r gwerthoedd diwylliant cryf sydd wedi'u cynnwys yn y Strategaeth Gorfforedig. Bydd yr Asesiad Effaith hwn yn cael ei adolygu wrth i gynlluniau'r Cyd-bwyllgor Corfforedig ddatblygu fel y gellir ychwanegu mwy o fanylion wrth i gynnydd gael ei wneud.
-----------------	--

Dyfarniad effaith wedi'i lliniaru	Da
--	----

Hybu'r Gymraeg

Effaith	Bydd cynyddu cyfleoedd ar gyfer gweithgarwch economaidd, mynediad at waith a gwasanaethau ochr yn ochr ag amgylchedd ffisegol gwell a mwy deniadol yn helpu i gadw pobl yn y rhanbarth. Bydd hyn yn cyfrannu wedyn at gryfhau diwylliant lleol.
----------------	---

Dyfarniad effaith	Da
--------------------------	----

Lliniaru	Gan fod y rhanbarth wedi'i gyfansoddi o dri awdurdod yn unig, ceir rheolaeth a dylanwad sylweddol dros yr hyn y bydd y Cynllun Corfforaethol yn ei gynnwys. O'r herwydd, mae'n annhebygol y bydd unrhyw strategaeth neu bolisi a ddatblygir yn gwrthdaro â Gweledigaeth, Nodau ac Amcanion unigol y Cynghorau/ PCBB. Bydd y lefel o fewnbwn uniongyrchol i'r cynllun yn sicrhau aliniad â chynllun corfforedig pob awdurdod lleol ei hun. Disgwylir y bydd hyn yn lliniaru unrhyw debygolrwydd y bydd unrhyw wrthdaro â strategaeth neu/a pholisi presennol. O ran y Gymraeg, mae Cynghorau Powys a Cheredigion wedi gwneud ymrwymïadau cryf i gynnal a gwella cyfleoedd i'r iaith ffynnu a
-----------------	---

bydd hyn yr un fath yng nghyswllt y Cynllun Corfforaethol ar gyfer y Cydbwyllgor Corfforedig.

**Dyfarniad effaith
wedi'i lliniaru**

Da

Chwaraeon, Celf a Hamdden

Effaith

Bydd cynyddu cyfleoedd ar gyfer gweithgarwch economaidd, mynediad at waith a gwasanaethau ochr yn ochr ag amgylchedd ffisegol gwell a mwy deniadol yn helpu i gadw pobl yn y rhanbarth. Bydd cynaliadwyedd clybiau, cyfleusterau ac amrywiaeth eang o gyfleoedd chwaraeon a hamdden yn dibynnu ar economi fywiog sy'n cadw ac yn denu pobl i ranbarth y canolbarth.

Dyfarniad effaith

Da

Lliniaru

Gan fod y rhanbarth wedi'i gyfansoddi o dri awdurdod yn unig, ceir rheolaeth a dylanwad sylweddol dros yr hyn y bydd y Cynllun Corfforaethol yn ei gynnwys. O'r herwydd, mae'n annhebygol y bydd unrhyw strategaeth neu bolisi a ddatblygir yn gwrthdaro â Gweledigaeth, Nodau ac Amcanion unigol y Cynghorau/ PCBB. Felly bydd y lefel o fewnbwn uniongyrchol i'r cynllun yn sicrhau aliniad â chynllun corfforedig pob awdurdod lleol ei hun. Disgwylir felly y bydd hyn yn lliniaru unrhyw debygolrwydd y bydd unrhyw wrthdaro â strategaeth neu/a pholisi presennol.

**Dyfarniad effaith
wedi'i lliniaru**

Da

5g. Cymru sy'n fwy cyfartal

Oedran

Effaith	Bydd ehangu cyfleoedd ar draws y rhanbarth i gael mynediad at swyddi yn cynyddu mynediad i'r rhai sydd wedi'u hallgau ar hyn o bryd.
Dyfarniad effaith	Da
Lliniaru	Gwell buddsoddiad mewn swyddi a thwf.
Dyfarniad effaith wedi'i lliniaru	Da

Anabledd

Effaith	Bydd ehangu cyfleoedd ar draws y rhanbarth i gael mynediad at swyddi yn cynyddu mynediad i'r rhai sydd wedi'u hallgau ar hyn o bryd.
Dyfarniad effaith	Da
Lliniaru	Mae'r Cyd-bwyllgor Corfforedig dal ar gam ffurfiannol ac nid yw cynlluniau a phrosiectau manwl wedi cael eu hystyried eto. O'r herwydd, bydd yr Aseiad Effaith hwn yn cael ei ddiweddarau wrth i'r cynlluniau hyn ddatblygu i sicrhau ei fod yn aros yn gyfredol.
Dyfarniad effaith wedi'i lliniaru	Da

Ailbennu Rhywedd

Effaith	Dim
----------------	-----

Priodas neu Bartneriaeth Sifil

Effaith	Dim
----------------	-----

Hil

Effaith	Dim
----------------	-----

Crefydd neu Gred

Effaith	Dim
----------------	-----

Rhyw

Effaith	Bydd ehangu cyfleoedd ar draws y rhanbarth i gael mynediad at swyddi yn cynyddu mynediad i'r rhai sydd wedi'u hallgau ar hyn o bryd.
Dyfarniad effaith	Da

Lliniaru	Gan fod y rhanbarth wedi'i gyfansoddi o dri awdurdod yn unig, ceir rheolaeth a dylanwad sylweddol dros yr hyn y bydd y Cynllun Corfforaethol yn ei gynnwys. O'r herwydd, mae'n annhebygol y bydd unrhyw strategaeth neu bolisi a ddatblygir yn gwrthdaro â Gweledigaeth, Nodau ac Amcanion unigol y Cynghorau/ PCBB. Felly bydd y lefel o fewnbwn uniongyrchol i'r cynllun yn sicrhau aliniad â chynllun corfforedig pob awdurdod lleol ei hun. Disgwylir felly y bydd hyn yn lliniaru unrhyw debygolrwydd y bydd unrhyw wrthdaro â strategaeth neu/a pholisi presennol.
-----------------	--

Dyfarniad effaith wedi'i lliniaru	Da
--	----

Cyfeiriadedd Rhywiol

Effaith	Dim
----------------	-----

Beichiogrwydd a Mamolaeth

Effaith	Dim
----------------	-----

Dyletswydd Economaidd-gymdeithasol

Effaith	Un o amcanion sylfaenol y Fargen Twf yw cynyddu gwerth swyddi yn y rhanbarth a lleihau cyflogau isel.
Dyfarniad effaith	Da

Lliniaru	Gan fod y rhanbarth wedi'i gyfansoddi o dri awdurdod yn unig, ceir rheolaeth a dylanwad sylweddol dros yr hyn y bydd y Cynllun Corfforaethol yn ei gynnwys. O'r herwydd, mae'n annhebygol y bydd unrhyw strategaeth neu bolisi a ddatblygir yn gwrthdaro â Gweledigaeth, Nodau ac Amcanion unigol y Cynghorau/ PCBB. Felly bydd y lefel o fewnbwn uniongyrchol i'r cynllun yn sicrhau aliniad â chynllun corfforedig pob awdurdod lleol ei hun. Disgwylir felly y bydd hyn yn lliniaru unrhyw debygolrwydd y bydd unrhyw wrthdaro â strategaeth neu/a pholisi presennol.
-----------------	--

Dyfarniad effaith wedi'i lliniaru	Da
--	----

5h. Tystiolaeth

Mae datblygiad Cynllun Corfforaethol cyntaf y Cyd-bwyllgor Corfforedig yn strategaeth hirdymor. Mae'n seiliedig ar yr hyn yr ydym yn ei wybod am ranbarth y canolbarth y ceir tystiolaeth ohono o waith ymchwil blaenorol helaeth yn ymwneud â busnes, trafnidiaeth a chynllunio i gyd trwy ymgynghori o ffynonellau lleol.

Deddfwyd ar gyfer y gofyniad i ddatblygu rhanbarthau daearyddol i ddarparu amrywiaeth o wasanaethau ar sail strategol gan Lywodraeth Cymru. Felly mae Llywodraeth Cymru wedi ymrwymo i'r dull hwn ac mae'n ofynnol i awdurdodau lleol gydymffurfio â'r ddeddfwriaeth.

Cydnabyddir felly bod elfen o risg o ran a fydd y buddion a ddisgwylir yn cael eu gwireddu. Mae effaith ffactorau na ellir eu rheoli yn golygu y gallai newidiadau i'r amgylchedd allanol effeithio'n negyddol ar yr hyn y gobeithir bydd yn cael ei gyflawni. Wrth i brosiectau ddatblygu o fewn fframwaith y Strategaeth Gorfforedig, byddant yn destun prosesau fel y Model Busnes Pum Achos. O'r herwydd, bydd profion llym yn cael eu cynnal i wirio bod unrhyw gynigion yn gadarn o ran y gallu i'w cyflawni, fforddiadwyedd a budd.

6. Effaith ar egwyddorion canllaw allweddol a'r gweithlu

6a. Egwyddorion datblygu cynaliadwy

Hirdymor

Effaith	Cyflawni buddion hirdymor yw natur Cynllun Strategol y Cyd-bwyllgor Corfforedig. Mae natur strategol cynlluniau rhanbarthol yn golygu y bydd cynigion sy'n deillio o'r bartneriaeth angen asesiadau mwy manwl a fydd yn ei gwneud yn ofynnol i'r Aseiad Effaith gael ei ailystyried nifer o weithiau i sicrhau cydymffurfiad â'r gwahanol ofynion. Felly er bod tystiolaeth yn fwy cyffredinol ar hyn o bryd, ymhen amser bydd dull mwy gronynnog a ffrensig yn penderfynu a yw'r egwyddorion hyn yn cael eu bodloni. Ceir gofyniad eglur yn ddeddfwriaethol hefyd bod cydymffurfiad â Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015 y bydd Llywodraeth Cymru yr un mor awyddus i sicrhau cydymffurfiad â hi.
Dyfarniad effaith	Da
Lliniaru	Wrth i gynlluniau manwl ddatblygu, bydd asesiadau parhaus yn cael eu cynnal i asesu effeithiau cynigion sy'n dod i'r amlwg.
Dyfarniad effaith wedi'i lliniaru	Da

Cydweithrediad

Effaith	Mae meysydd gwasanaeth yr Economi, Trafnidiaeth a Chynllunio angen ymgynghori helaeth er mwyn bodloni gofynion deddfwriaethol ac yr un mor bwysig, i sicrhau ymgysylltiad llawn a phriodol gyda rhanddeiliaid. Felly, wrth i'r strategaeth gael ei datblygu yn gynlluniau mwy manwl, bydd y broses ymgynghori yn sicrhau gwaith partneriaeth gwell a pharhaus. Hefyd, bydd y gwaith partneriaeth cynyddol y bydd ei angen o ganlyniad i ffurfio'r Cyd-bwyllgor Corfforedig yn cynnig buddion ar draws y rhanbarth.
----------------	--

Dyfarniad effaith	Da
Lliniaru	Nid yw hyn wedi'i benderfynu eto, ond wrth i waith ddatblygu bydd y mater hwn yn cael ei ailystyried i sicrhau effeithiau cadarnhaol tra'n lliniaru unrhyw effeithiau negyddol.
Dyfarniad effaith wedi'i lliniaru	Da

Cyfranogiad (gan gynnwys Cyfathrebu ac Ymgysylltu)

Effaith	Eto, wrth i gynlluniau manwl gael eu datblygu, bydd ymgynghori helaeth a chynhwysol yn cael ei wneud a fydd yn sicrhau bod pawb yng nghymunedau'r rhanbarth yn cael cyfle teg i gyfrannu at sut mae cynlluniau yn cael eu datblygu a'u llunio. Bydd Cynllun Corfforaethol y Cyd-bwyllgor Corfforedig hefyd yn destun ymgynghoriad eang cyn iddo gael ei ddiwygio ac yna ei fabwysiadu'n ffurfiol.
----------------	---

Dyfarniad effaith	Da
--------------------------	----

Lliniaru	Bydd ymateb â thystiolaeth i brosesau ymgynghori helaeth yn cael ei ddarparu a fydd yn dangos sut yr ymatebwyd i sylwadau a/neu sut mae'r cynllun wedi newid o ganlyniad.
Dyfarniad effaith wedi'i lliniaru	Da

Atal

Effaith	Y bwriad yw datblygu partneriaeth strategol sydd â mwy o fynediad at ffynhonnell fwy o wybodaeth a thystiolaeth, i sicrhau bod cyfleoedd buddsoddi o'r budd mwyaf i gymunedau'r rhanbarth.
Dyfarniad effaith	Da
Lliniaru	Bydd newidiadau i gynlluniau mewn ymateb i ymgynghori helaeth yn helpu i lunio cynigion manwl a fydd o fudd i gymunedau ar draws y rhanbarth.
Dyfarniad effaith wedi'i lliniaru	Da

Integreiddio

Effaith	Bydd y Nodau Llesiant a nodir yng Nghynllun Corfforedig y Cyd-bwyllgor Corfforedig yn cael eu hasesu yn erbyn nodau Llesiant yr awdurdod lleol a rhai Llywodraeth Cymru. Wrth i gynlluniau aeddfedu, bydd dull ailadroddol yn cael ei fabwysiadu i sicrhau bod y nodau hyn yn cael eu hasesu a'u halinio yn barhaus.
----------------	--

Dyfarniad effaith	Da
Lliniaru	Ymgynghori ac asesu parhaus yn erbyn y Nodau Llesiant.
Dyfarniad effaith wedi'i lliniaru	Da

6b. Effaith ar y gweithlu

Effaith	Dim
----------------	-----

6c. Effaith ar y gyflogres

Effaith	Dim
----------------	-----

6d. Effaith ar staff o ran y Gymraeg

Effaith	Dim
----------------	-----

6e. Effaith ar brentisiaethau

Effaith	Dim
----------------	-----

6f. Tystiolaeth

Bydd y Cynllun Corfforaethol yn destun ymgynghori eang a bydd tystiolaeth yn cael ei chasglu a fydd yn cynnwys ymgynghori ar yr asesiad hwn. Mae'r Cyd-bwyllgor Corfforedig hefyd yn ofyniad gan Lywodraeth Cymru.

7. Tebygolrwydd a risgiau

Risg 1

Disgrifiad	Oherwydd yr amser y mae cyfleoedd buddsoddi strategol yn ei gymryd i'w datblygu a'u gweithredu, y risg yw y bydd yr amgylchedd allanol y datblygwyd cynigion ar eu sail yn wreiddiol yn newid gan effeithio ar y canlyniadau a ddisgwylir.				
Sgôr tebygolrwydd	3	Sgôr effaith	3	Sgôr risg	9.0
Lliniaru					
Sgôr tebygolrwydd gweddilliol	Dylai natur ffrensig y broses asesu a ddefnyddir i wneud penderfyniadau buddsoddi gynnal profion straen ar gynigion cymaint ag sy'n rhesymol ymarferol.				
	2	Sgôr effaith weddilliol	3	Cyfradd risg weddilliol	6.0

8. Crynodeb gyffredinol a dyfarniad

Asesiad amlinellol

Mae Cynllun Corfforaethol y Cyd-bwyllgor Corfforedig ar gam cynnar ei ddatblygiad. Fel dogfen ranbarthol, fel mae'n strategol ac yn lefel uchel yn ôl diffiniad. Wrth iddi ddatblygu, ac wrth i gynnydd gael ei wneud ym meysydd penodol yr Economi, Trafnidiaeth a Chynlluniau, bydd Aseidiadau Effaith mwy manwl yn cael eu cynnal a bryd hynny bydd angen diwygio'r Aseiad Integredig (Aseiad Effaith) hwn.

Cyfeirnod cabinet

9. Tystiolaeth ychwanegol

Mae'r angen i ddatblygu Cynllun Corfforaethol ar gyfer y Cyd-bwyllgor Corfforedig yn ddisgwyliad gan Lywodraeth Cymru. Mae'r rhanbarth wedi dewis bodloni'r disgwyliad hwn, a thrwy wneud

hynny wedi dilyn y canllawiau sydd ar gael. Defnyddiwyd data a thystiolaeth eisoes i ddatblygu Bargen Twf Canolbarth Cymru ond bydd mwy o dystiolaeth yn cael ei chynhyrchu gan ddatblygiad prosiectau manwl. Bydd hyn yr un fath ar gyfer datblygu cynigion Trafnidiaeth a Chynllunio sydd ar gam cynnar iawn ar hyn o bryd.

10. Trefniadau monitro parhaus a llywodraethu

Trefniadau monitro

Bydd y Cynllun Corfforaethol yn destun nifer o brosesau i fonitro cynnydd. Bydd gan Gyd-bwyllgorau Archwilio a Chraffu'r Cynghorau swyddogaeth barhaus i fonitro gwaith y Cyd-bwyllgor Corfforedig ac asesu ei effeithiau yn erbyn ymrwymadau a wnaed yn y cynllun/iau esblygol. Bydd Swyddfa Archwilio Cymru hefyd yn gwerthuso'r cynllun ei hun, a hefyd dros amser, llwyddiannau'r Cyd-bwyllgor Corfforedig yn erbyn cynlluniau cyflawni. Bydd Llywodraeth Cymru, a wnaeth ddeddfu i greu Cyd-bwyllgorau Corfforedig yn parhau i fonitro cynnydd hefyd.

Dyddiad adolygu

01/07/2024